

Методи реалізації концептуальних засад залучення до педагогічної діяльності учителя елементів театральної творчості

Анотація. У статті розглядаються методи театральної педагогіки, які відповідають концептуальним підходам щодо застосування засобів акторської майстерності у педагогічній діяльності. Розглядаються методи залучення до педагогічної діяльності елементів театральної творчості.

Ключові слова: театральна педагогіка, діяльність учителя, засоби акторського мистецтва.

Abstract. The article examines the methods of theater pedagogy, which correspond to conceptual approaches to the use of acting skills in pedagogical activity. Methods of involving elements of theatrical creativity in pedagogical activity are considered.

Key words: theater pedagogy, teacher's activities, means of acting art.

Основною стратегією дослідження методів і засобів театральної педагогіки, які відповідали б концептуальним підходам щодо застосування засобів акторської майстерності у педагогічній діяльності є формулювання робочих визначень у вигляді опису цілей, завдань, принципів, змісту, методів і форм організації становлення та розвитку компонентів, що забезпечують результативність педагогічної діяльності [1].

Методи і засоби театральної педагогіки забезпечують оволодіння педагогом артистичними вміннями й опанування тими прийомами та засобами акторської діяльності, якими повинні володіти всі суб'єкти педагогічної діяльності на рівні, хоча б мінімально необхідному, для досягнення освітніх вимог державних освітніх стандартів [2].

Втілена у виховній системі А. Макаренка концепція залучення до педагогічної діяльності елементів театральної творчості, виходить із того, що зовнішня сценічна сторона впливу на вихованців повинна бути відбиттям справжніх переживань, духовності вчителя [3]. Для того, щоб знання з навчального предмету були найкращим чином сприйняті учнями, вчитель повинен заразити їх бажанням вчитися [4]. Для цього йому необхідно опанувати *методи володіння своїм тілом (правильно стояти, сидіти, рухатися), жестами, дихання і управління різними відтінками інтонації голосу.*

Оволодіння пластикою тіла ґрунтується на вихованні певних, не завжди «зручних» для людини звичок: бути завжди підтягнутим, не сутулитися, не сидіти перевальцем, не мати важкої (розкачування, підсідання, шльопання) ходи, для жінок – не ходити великими кроками, приховувати свою втому, поганий настрій, хвороби, підпорядковуючи свої особисті зручності і бажання інтересам оточуючих, суспільства [5].

У постановці голосу під час уроку необхідно тримати голову і шийку прямо, щоб дихати вільно, погляд спрямовувати на самий останній ряд учнівських парт, щоб бачити, чи доходить мова до тих, хто сидить позаду всіх, не схрещувати руки на груді, не схоплювати їх перед собою, не класти їх у кишені, не дивитися на годинник і ін.

З метою подолання скованості, відпрацювання швидкості реакції, внутрішньої готовності до успішного моделювання та прогнозування педагогічного процесу вчителю необхідно вивчати можливості різних слів, шукати серед них «опорні», які містять інформацію про центральні елементи змісту навчання. Добитися

сприйняття ідей на рівні навіювання можна виділенням у вимові «опорних» слів для підсилення їхнього смислового навантаження інтонацією, наголосом їхньої виразності для передачі емоційного стану педагога, уповільненням темпоритму мови, логічними і психологічними паузами. Приковуючи увагу, схвилювавши школярів тим, що близько кожному, вчитель має змогу оволодіти волею школярів.

В оволодінні «мистецтвом переживання і представлення» А. Макаренко надавав великого значення театру, вважаючи, що театр сприяє покращенню мовлення і розширенню кругозору особистості педагога [3]. *Метод участі педагога у сценічних діях і спілкуванні* вчить глибоко аналізувати ролі діючих осіб, умілому знаходженню виходу із труднощів під час постановки складних дій на сцені, що сприяє розвитку педагогічної уяви, натхнення та творчого самопочуття. Водночас, А. Макаренко застерігав педагогів від захоплення лише зовнішньою сценічною складовою впливу на вихованців без відбиття справжніх переживань і духовності вчителя.

Досвід застосування методів системного використання педагогом засобів акторського мистецтва переконує в необхідності широкого впровадження елементів театральної педагогіки в навчально-виховний процес ЗЗСО, націлює на подальший пошук прийнятних її методів і засобів.

Список використаних джерел:

1. Абрамян В. Театральна педагогіка: навч. посіб. для студ. вузів. Київ : Лібра, 1996. 224 с.
2. Зязюн І. Педагогічна майстерність: підручник. / За ред. І. А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
3. Макаренко А. С. Методика виховної роботи. Київ : Рад. школа, 1990. 336 с.
4. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczya.pdf12>
5. Середа Н. В. Елементи театральної педагогіки у формуванні педагогічної майстерності. URL: https://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2011_2/Sereda.pdf. (дата звернення: 23.02.2024).